Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



№ 155 (1405) ♦ Середа, 21 серпня 1996 року ♦ Ціна договірна



БУДЕННІ РОЗДУМИ НАПЕРЕДОДНІ СВЯТА

Олександр МОРОЗ:

«Круглі» дати та ювілеї викликають у мене подвійні почуття —очікування урочистої миті й сум за тим, що так скоро плине час, все минає, а значить, і втрачається. І все ж напередодні 5-ї річниці незалежності України мимоволі частіше замислююся над тим, чим характерний був цей історичний відрізок, подумки співставляю факти власної біографії з хронологією та подіями новітньої історії.

(Продовження на 2-й стор.).

24 серпня: п'ять років незалежності

Щедра полонська нива

Чи й справді всього п'ять літ жила вільно наша держава? Її незалежні, горді стяги майоріли за Грушевського і Богдана, шанобливо вклонялася їм Європа за князя Володимира.

Повернення до історичної правди зумовили ювілейні торжества, що стартували 17 серпня у Меджибожі, що на Хмельниччині. Цьому древньому містечку-фортеці виповнилося 850 літ. Та ще до сивішої давнини, до витоків історії нашої держави змусять доторкнутися співвітчизників повідомлення про інші урочини. Програму святкування 5-ї річниці незалежності України закриватимуть на початку вересня відзначення 900-річчя Ізяслава та 1000-ліття Полонного.

Не одне покоління мешканців цих містечок відстоювало незалежність своєї держави на риштованнях-фортець, на полях жорстоких битв. А в мирний час підтримували могутність своєї держави справною платою податків, пожертвувань тощо. Свою державотворчу позицію у рік тисячоліття знову підтвердили полончани. Хлібороби району першими в області виконали державний контракт з продажу хліба. Бо славно потрудилися у цей засушливий рік селяни. На сірих поліських землях вони зібрали нинішнього року по 50 центнерів жита з гектара, по 35 — ячменю і пшениці.

(Закінчення на 8-й стор.).

ЧИ СТАНЕ ЗРОЗУМІЛИМ «КИТАЙСЬКЕ ДИВО»?

Нині до Києва прибуває делегація Китайської Народної Республіки на чолі з членом Держради КНР, головою Держкомітету з економічних реформ Лі Теїном.

Як повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна», китайська делегація проведе ряд зустрічей з українським керівництвом, а також візьме участь в урочистостях з нагоди 5-х роковин незалежності України.

Передбачено, що гостей прийме Президент України Леонід Кучма. Заплановано також зустріч з Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком.

Делегація КНР планує відвідати й Одесу.

«Вбивця» з гарним минулим і великим майбутнім

СИНОНІМ справжнього його імені — страшне слово «вбивця». Жертви необережних зустрічей — десятки, сотні людей. У сумній статистиці самих лише шахтарських буднів такі цифри: 202 нещасних випадки за поточне півріччя. Повідомлялося, що в 21 аварії на підприємствах Мінвуглепрому загинули 39 чоловік, 37 зазнали поранень. І хоча визнавалося, що половина аварій — пожежі, спричинені займанням кабелів, експлуатацією застарілого обладнання і контрольної апаратури, вибухи були й залишаються явищем нерідким, загрозливим.

Нині уряд розглядає комплексну програму заходів щодо усунення чинників шкідливої дії у вугільній промисловості. Проте ще до програми, наданої розробниками — Мінвуглепромом, Міністерством охорони здоров'я, Держохоронпраці і Мінпраці, посвоєму засудили «вбивцю» геологи.

(Матеріал на цю тему читайте на 6-й стор.).

Є ДОБРИЙ ЗАДІЛ

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, який перебуває на відпочинку в Криму, відвідав Красногвардійський район автономії, де ознайомився з досвідом господарювання в агрофірмі «Колгосп «Дружба народів». У цьому господарстві голова українського парламенту побував на об'єктах соціально-культурного призначення, відвідав комплекс по відгодівлі великої рогатої худоби, підсобне підприємство з переробки продукції агрофірми. Олександрові Морозу було показано шведську лінію «Тетра Пак» з переробки і розливу молока, будівництво якої завершується. Продуктивність цієї лінії становитиме понад 3,5 тони молока на годину.

— «Дружба народів» — унікальне для України господарство, —відзначив Олександр Мороз. — Було важливо переконатися в тому, що де є добрий заділ і грамотні кадри, то і в наших нелегких умовах господарство може впевнено стояти на ногах. Як відзначив Голова Верховної Ради України, багатопрофільне господарство є основою стабільності в агропромисловому комплексі країни. У таких господарствах, за його словами, виникають умови для поглиблення, спеціалізації і завершення технологічних циклів.

У поїздці разом з Олександром Морозом взяли участь перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко, а також голова Ради Міністрів АРК Аркадій Демиденко.

Глибоке співробітництво. На морському дні

Завершилась чергова сесія асамблеї і ради міжнародного органу з морського дна, що проходила в Кінгстоні (Ямайка). Вона була початковим етапом діяльності цієї нової міжнародної організації. Важливим підсумком роботи сесії стало створення юридичної і технічної комісії, до складу якої було обрано представника України.

Комісія, що складається з 22 експертів в галузі морської геології та геофізики, розглядатиме питання щодо основних аспектів експлуатації ресурсів морського дна.

БУДЕННІ РОЗДУМИ

(Початок на 1-й стор.).

Я ОБИРАВСЯ депутатом парламенту минулого скликання, понад два роки очолюю нинішню Верховну Раду України. На моїх очах і за моєю безпосередньою участю народжувалися перші фундаментальні документи — Декларація про державний суверенітет і Акт проголошення незалежності України, ціла низка важливих законів про власність, про землю. Близько сприймав проблеми і суперечності конституційного процесу. Назавжди вкарбувалися у пам'ять і всі деталі заключного етапу прийняття Верховною Радою Конституції України. Довго згадуватиметься сонячний ранок 28 червня 1996 року. Бо він став не тільки днем народження Основного Закону нашої держави, але й початком нового виміру суспільного розвитку в Україні - демократії і парламентаризму. Відчуття новизни і складності нового етапу, складності для парламенту, не стримувало святковий настрій, застерігало від ейфорії. Бо треба визнати, до справжньої демократії нам ще не близько. Ми маємо для того всі нібито передумови, найперше, освічених людей. Та роки панування абсолютної (умовно кажучи) ідеї, а потім роки розчарувань дуже похитнули підвалини демократії в її повному сенсі: **народ, що себе усвідомлює.** Ми — люди, але ми ще не такий народ. Народ, у якого кожен представник є суб'єктом політичного життя, обирає свій шлях, обстоює межу і відповідає за вибір. Вважаю, що і ми — влада у всіх своїх іпостасях — винні у тому, що громадянство не одержало зрозумілої, усвідомленої мети, задля якої можна і потерпіти, і побороотись, і перемогти.

Ще свіже в пам'яті все, пов'язане з проголошенням Україною незалежності. Насправді ще проголошення скоріше фіксувало момент рішення про незалежність, аніж її досягнення. То було ще гасло, яке саме Верховна Рада мала наповнити реальним змістом, законодавчо наблизити політичний, економічний і соціальний орієнтири. Вся складність полягала в тому, що Верховна Рада України ступала на майже не протоптану стежку державотворення, по якій належало і самій пройти стадію якісних перетворень, і забезпечити створення держави з одночасною серйозною її трансформацією.

Непросто давався кожен крок. Адже все відбувалося за умов різкого політичного протистояння у самій Верховній Раді та постійного непростого пошуку оптимальних взаємин між законодавчою і виконавчою гілками влади, змагання за вплив і повноваження.

> *ПО СУТІ, ми за такий історично короткий проміжок часу пройшли шлях від романтичного парламентаризму до професійного законодавчого органу, який набуває рис класичного європейського парламенту.*

Сам об'єктивний хід історії продиктував Україні, як і іншим державам, що утворилися на території колишнього СРСР, тематику найважливіших документів, без яких немислимий розвиток сучасної суверенної держави. Але важливою особливістю українського варіанту є те, що конституційною більшістю різко політизованого парламенту таки приймалися правові акти, які практично змінювали форму і сутність держави, її близькі й далекі орієнтири.

Цей етап розвитку держави став також періодом стрімкого становлення нових численних громадських об'єднань, політичних партій, рухів. Мабуть не всі знають, що протягом першого року незалежності в країні було зареєстровано понад 280 громадських організацій, в тому числі 15 політичних партій. І хоча не це позитивно впливало на діяльність парламенту і стан справ у державі, все ж у надрах суспільного життя визріваи сили, що поступово стали заявляти про себе як державотворчі.

Та на практиці не відбувалося головне, визначальне: політична, національна і соціальна ідеї все ж залишалися розділеними, мета не ставала спільна, не охоплювала громадянство, кожного громадянина України. І якщо навіть у цілому йшов пошук взаєморозуміння завдяки парламентові як інструменту з природною об'єднуючою властивістю, все ж кожна політична сила вкладала свій зміст у те чи інше поняття, і замість зближення



Грудень 1995 року. «АвтоЗАЗ». Запоріжжя.

нерідко посилювалося протистояння.

Характерне тому підтвердження - неспроможність розгляду Верховною Радою винесених у перший рік незалежності на всенародне обговорення основних положень нової Конституції України. Затримувалося і створення багатьох нових інститутів державності, а ті, що в поспіху виникали, мали хіба що оновлену вітрину, а глибинно залишалися вчорашніми, тільки позбавленими вітрил і керма.

Очевидно, у завершальний період роботи Верховної Ради дванадцятого скликання, коли практично втратили силу старі закони, а нові не завжди були досконалі і з багатьох причин не виконувалися, — саме в той період формувалися зневага до закону і правовий нігілізм, поглиблювалася і ширилася корупція як хвороба влади, суспільства. Відсутність необхідної нормативно-правової бази, чітких законів справляла свій фатальний вплив. Та ще більший вплив справляло зневажливе ставлення до Конституції. Постійні заяви її гарантів - президентів, частини депутатів, інших представників влади про те, що «у нас немає Конституції», цілеспрямовані з цього приводу публікації в газетах не могли пройти безслідно. Зневага до Основного Закону поширювала таке саме ставлення і до законів інших, а ще користування принципом «дозволено все, що не заборонено законом» тоді, як законодавство не сформовано, виховувало у суб'єктів правовідносин потребу та вміння Закон обійти. Прикро, але в цьому вміні, схоже, маємо приклади неперевершені - у тих самих тінізації, корупції, лихварстві, просто злочинності.

Останні роки показали, що втрата законослухняності надолужується важко. Хоч у тяжких парламентських муках все-таки приймали необхідні Закони, тепер непросто добитися їх неухильного виконання. А без того прогресивного розвитку держави і суспільства годі чекати.

Цей урок українського парламентаризму ми маємо засвоїти не тільки як пройдений, а і як ключ до майбутніх справ. Адже навіть за наявності здобутків незалежного п'ятиріччя все ж важко уникнути думки, що парламентарії довго перебували у законотворчому дрейфі й з волі політичних вітрів чи мітингами розбурханих хвиль то забігали наперед, видаючи нагора ще явно сирі передчасні законопроекти, то потім додавали до законів лавини поправок, нерідко відкочуючись до стартових ліній і не особливо вдивляючись у горизонти держави. А на них уже скупчувалися хмари гнітючих настроїв і вже гриміли соціально-економічні грози, які призводили до конфліктів на зразок зовсім недавніх шахтарських протестів чи акцій освітян.

А ще один урок полягає в тому, що жоден закон не повинен прийматися на хвилі політичного популізму, в догоду чи в докір комусь, без найретельнішого обрахунку матеріальних, фінансових та організаційних можливостей, без прогнозу на кілька років наперед. Підтвердження тому — доля групи так званих чорнобильських законів, законів про права ветеранів війни і праці, про фермерство тощо. Досвід підтверджує, що надати право легше, забезпечити його - складніше, та позбавити людей навіть утопічного права - теж викликає чимало проблем. Так зароджуються зайві суперечності між декларованим правом і практикою його реалізації (загальні суперечності на зразок пенсійних гарантій чи субсидій і регіональні, місцеві - як різні виплати чи невиплати заробітку вчителям та лікарям в окремих районах). Все це роз'єднує суспільство, шкодить твоєренню держави.

Звичайно, сьогодні нечебто видніше, звідки починалася та чи інша біда і до яких масштабів вона розрослася. Більше того, сьогодні легше у чомусь звинуватити ту чи іншу особу, той чи інший склад уряду. Була б справедлива, не сумніваюся, і критика на адресу Верховної Ради чи то попереднього, чи й нинішнього скликання. Але це був би скоріше безплідний підхід. Куди важливіше, зважаючи на минулий досвід, після ретельного реєстру чинних законів і виходячи з нових реалій та перспектив прогнозувати законотворчу роботу не лише в межах сесії чи року, а й усього скликання. Особливо виразно в цьому відчулася потреба останнім часом, у ході роботи над проектом Конституції і з прийняттям її. Коли чіткіше визначились орієнтири діяльності всіх гілок влади, зокрема і передусім Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади.

Нинішня Верховна Рада набуває належного досвіду створення законодавчих основ парламентаризму та правової держави. Це підтверджує, що до її складу обрано в основному здібних політиків, фахівців із різних галузей знань.

І справа не в тому, що більш як 90 народних депутатів мають вчені ступені кандидата наук, доктора, звання професора чи академіка, що у складі парламенту 42 економісти, 43 юристи, абсолютна більшість депутатів мають вищу освіту. Справа в тому, що аналіз оформлення законом правовідносин постійно перевіряється депутатами в реальному житті, в контакті з громадянством. Цим найбільше відрізняється статус **обраного** представника влади і **призначеного** та найбільше стимулюється творчий підхід до службового обов'язку.

У Кабінеті міністрів і в апараті Президента теж є чимало фахівців різних галузей науки і практики. Їм тим більше потрібна визначена на перспективу мета для усіх сфер управління та господарювання, передусім для економіки. Бо що ж це за феномен: кожною галуззю опікуються десятки теоретиків з макро- і мікроекономіки, сотні досвідчених практиків, розробляються всілякі програми, а економічний, виробничий, так би мовити, віз все більше і більше вгрузає у кризову трясовину? У нас стільки помічників-радників і з Заходу, і зі Сходу, стільки ділових проектів... Де ж і який коефіцієнт їх дії?

Якщо уважно проаналізувати програми реформування економіки, (чи більш ранні, чи недавні), то за будь-яких оцінок програм вони не могли бути повною мірою реалізовані, оскільки механічно накладалися на виробничу структуру, сформовану в рамках колишнього СРСР, недостатньо враховували особливості самостійно функціонуючої економіки суверенної держави, соціально-економічні наслідки пропонованих змін. Не можна забувати і про проблему кадрів, здебільшого політично заангажованих, розгублених, незахищених. Управлінська система почала працювати врозноc. І «врозхват». Це породило в людях зневіру, справедливі ремствування, на які вони мали підстави і все ж виявляли справді віковічну мудрість і терпимість, сподіваючись змін на краще.

Отже, що ж було зроблено в економічній сфері за останні п'ять років?

Насамперед, колишню економічну структуру із єдиним плануванням у центрі, централізованим розподілом ресурсів, директивним регулюванням цін та іншими ознаками, як їх називають «планово-адміністративними», було зруйновано.

Зауважимо, що в Україні і руйнувати її не було потреби Одне від'єднання нашої економіки означало руйнування системи, цілого. Це в деяких біологічних видах поділ цілого на частини застрахований відновленням функцій цілого в кожній частині, а суспільне, особливо господарське життя, таких автоматичних механізмів не має. Їх слід було створювати, зважаючи і на потребу трансформування. Натомість було проголошено перехід до нової системи під назвою «ринкова», прийняті відповідні програми, передбачені заходи і завдання.

> *ПРОТЕ в жодній з програм, на жаль, не говорилось, яку ж саме ринкову систему ми маємо намір будувати. А вже тоді і, тим більше, нині зрозуміло, що одна справа - ринкове господарство, наприклад, США, а зовсім інше - європейських країн, чи, скажімо, Японії.*

В той же час, замість грунтовного, зокрема порівняльного аналізу і підготовки пропозицій, що базувались би на реальній українській дійсності, громадській свідомості було нав'язано ейфорію навколо найпростіших ринкових постулатів і уявних успіхів, що мають нібито прийти через 2-3 роки.

Найдогматичнішим з постулатів став фетиш приватизації. Забуто мету, норми з[...]ну, що передбачають зрос[...]ня ефективності виробництва після приватизації. Фонд держмайна поступово перетворився у фонд розпродажу майна. Будь-яким способом, передусім за теж догматичними умовами, - шляхом суцільної сертифікації.

Показовою у цьому відношенні стала ситуація з підприємствами АПК. Закон про особливості цієї локальної приватизації довго блокувався, висувався ряд стереотипних аргументів для того, щоб ці об'єкти майна (створеного свого часу фактично на ресурси селян) розпорошити сертифікатним способом. Забувається, що приватизація не повинна руйнувати технологічну цілісність галузі, що приватизація у цій галузі повинна мати службову функцію — забезпечити вищий рівень кооперації в АПК. Інакше вона просто позбавлена глузду.

Не згадуємо вже про генеральні напрями приватизації: енергокомплекс, енергоносії, високі технології, мережу комунікацій та інформації, тепер іще під приціл - зв'язок. Колись вдумливий аналітик запитає: а для кого державу ми (тобто ми) хотіли збудувати? Треба, щоб це запитання задавали ми собі самі. Сьогодні.

Відсутність науково об-

НАПЕРЕДОДНІ СВЯТА

грунтованої економічної стратегії та визначеної послідовності дій, відсутність навіть самої постановки питання у такій площині призвели до поспішного руйнування (без адекватної їх заміни новими) тих елементів старого економічного механізму, які ще могли б працювати. До того ж, більшість «ринкових заходів» ігнорувала інтереси громадян, яким неодноразово пропонувалось «потерпіти ще трошки».

ЯК НАСЛІДОК, за 1992-1995 роки валовий внутрішній продукт виробництва промислової продукції та капітальні вкладення зменшились вдвічі, виробництво аграрної продукції — на чверть, реальні грошові доходи населення зменшилися втричі. Звичайно, якщо врахувати продукцію та доходи так званого «тіньового сектора», то ці та інші дані слід трохи скоригувати. Проте і тоді тенденція до загострення кризи виглядає досить загрозливо. І нікуди дітись від запитання — звідки ж взялася і чому так істотно виросла за останні роки частка так званої «тіньової економіки»?

І що найгірше, як наслідок непрофесійних і необгрунтованих експериментів, жива економічна тканина держави виявилась буквально «покрученою» на макрорівні величезними диспропорціями. До найвідчутніших з них належать диспропорція між темпами зростання оптових і споживчих цін, перші з яких зросли за чотири роки в 143 тис. разів, а другі — в 80 тис. разів, що несе в собі прихований інфляційний потенціал. Друга диспропорція — між темпами зростання цін виробників у різних сферах виробництва, коли оптові ціни промисловості зросли в кілька разів більше, ніж ціни у сільському господарстві і будівництві. Третя диспропорція — між рівнем інфляції і доходами більшості громадян: при зростанні споживчих цін за 1992-1995 роки у 80 тис. разів грошові доходи населення зросли [illegible] 26,7 тис. разів. Більше [illegible] тирикратна різниця між цими показниками не тільки висвітлює рівень зубожіння народу, але і відповідне звуження внутрішнього ринку споживчих товарів, що, в свою чергу, зумовлює згортання виробничої сфери через відсутність платоспроможного попиту, затовареня виробників, платіжну кризу.

Одночасно виникли, щонайменше, три негативних явища довготермінового значення. По-перше, це деіндустріалізація економіки та формування спрощеної її моделі із домінуванням сировинних та напівсировинних галузей, замкнутих на експорт. По-друге, деградація науково-технічного потенціалу країни, розпад контуру «нова продукція — високі технології — кваліфіковані кадри — управління інноваціями». По-трете, узурпація найбільших інвестиційних ресурсів кількома галузями. При цьому ні розподіл капіталів, ні їх перерозподіл, що почався згодом, ні приватизація державного майна, ні зарубіжні інвестиції (проблема яких заслуговує окремого аналізу) без адекватної державної економічної політики не принесли ні додаткового росту економічного потенціалу держави, ні робочих місць, ні наповненості бюджету, ні добробуту громадян. Не згадуємо про натуралізацію виробництва і обміну через суцільний бартер, про відірваність банківської сфери від виробництва, позбавлення виробництва (особливо на селі) кредитної основи, без чого воно просто не може існувати.

У той же час при внесенні до парламенту чергової програми робилися заяви, що все буде інакше, що вже «намітились ознаки стабілізації» і «громадяни України відчують покращення вже цього року». На жаль, і парламент звично піддавався самообману, затверджуючи чергову програму, хоч і розумів усі її недоліки і вади. Настав врешті час робити вибір: чи ми продовжуємо йти в тому ж руслі, що і раніше, чи попередній досвід зобов'яже нас до нового розуміння старих проблем та їх причин. Це однаковою мірою стосується і Верховної Ради, і уряду, і Президента.

На державному рівні в Україні не вистачає предметного аналізу щодо перспектив розвитку економіки. Абстракції щодо ринку давно нікого і ні в чому не переконують. Як згадувалося раніше, ринок буває різним, тому потрібно в масштабах всієї економіки визначити роль і параметри як ринкового, так і планового її секторів, кооперації у всіх різновидах, насамперед агропромислової, індивідуального виробництва та розподілу. Такий аналіз дав би змогу накреслити принаймні ескіз перспективи щодо розвитку економіки і тим самим обгрунтувати точніші обсяги і форми тієї ж приватизації, джерела наповнення бюджету, роль регіональних та місцевих структур управління і т. д. Виникає підозра, що таким аналізом в Україні ніхто не займається, видозміни в економіці не керовані, а самоплинні.

На жаль, зберігаються поки що старі підходи, старі-нові кадри, безсистемність, поверхове розуміння ситуації. Інколи складається враження, що люди ходять по колу, раз за разом маскуючи старі недоліки новим забарвленням. Зламати це коло, відійти від стереотипів — таке надзвичайне завдання повинен вирішити уряд. Для цього він має діяти самостійно, міцніше стояти на ногах. Бути здатним на рішення, що не всім, в т. ч. за кордоном, подобаються. Чи завжди йому це вдається? Поки що ні.

ЩО ДАЄ підстави для таких несвяткових висновків?

По-перше, знову в черговий раз весь тягар ринкових перетворень перекладається на населення. Чергове підвищення тарифів на комунальні послуги боляче вдарило по більшості українських сімей. І все це — на фоні невиконання державою своїх обов'язків щодо своєчасної виплати заробітної плати, на фоні того, що станом на 10 липня, тобто до прийняття урядом постанови про збільшення розмірів тарифів, Міністерство статистики України офіційно повідомило, що загальна сума заборгованості населення по комунальних платежах склала 81,5 трлн. крб. Не сплатили за житлово-комунальні послуги 56% квартиронаймачів, або 4,5 млн. сімей, з них 3 млн. сімей мають заборгованість за два місяці і більше, а по житловому фонду місцевих рад ці цифри ще вищі. При цьому, більшість людей не платить не тому, що не хоче, а тому що не має грошей.

По-друге, навіть нинішня скромна законодавча база належним чином сьогодні не використовується, тобто — закони не виконуються. Це стосується і Закону про Державний бюджет України, і податкового законодавства, і законодавства про приватизацію. Ще раз повернуся до створеного свого часу за рішенням Верховної Ради Фонду державного майна. Він повинен був виступити головним агентом держави в реалізації процесів роздержавлення та приватизації із максимальним урахуванням інтересів держави, тобто всіх громадян України. Сьогодні ж складається враження, що Фонд державного майна, функціонуючи за своїми власними інструкціями і розпорядженнями, діє так, ніби не існує ні держави, ні інтересів українських громадян. До того ж, ця солідна бюрократична установа не тільки не приносить належних доходів до Державного бюджету, а й сама стала чималим їх поглиначем.



28 червня 1996 року. Сесійний зал.

По-третє, ще гостріше проявляється потреба принципових змін в експортно-імпортній політиці. Бо ті зміни, що спостерігаються, носять в основному деструктивний характер. Маю на увазі істотне збільшення у структурі експорту частки сировинної та напівсировинної продукції. До того ж, виробництво цієї продукції, згідно з офіційними даними статистики, є найбільш екологічно шкідливим і дає сьогодні 88% небезпечних викидів від діяльності всіх суб'єктів господарювання України.

По-четверте, потрібно зосередити зусилля виконавчої влади на вчасній і якісній підготовці проекту Державного бюджету України, тепер уже на 1997 рік. На необхідності найшвидшого початку такої роботи депутатами наголошувалось ще при розгляді цьогорічного проекту у грудні минулого року, коли я змушений був констатувати, що 1996 рік практично втрачено і зараз головне — не втратити рік 1997-й.

Ще раз наголошу на необхідності посилення самостійності (а значить і відповідальності) уряду, щоб у нинішній складній ситуації не з'являлися досить суперечливі укази і розпорядження на зразок Указу «Про заходи щодо використання фінансової допомоги Уряду США для розвитку середнього і малого бізнесу», котрий вступає в суперечність як із законодавством України, так і з логікою реформ, проголошеною Президентом у жовтні 1994 року.

Посилення відповідальності уряду означає, в першу чергу, посилення відповідальності відомств, їхніх керівників та спеціалістів. У тому потреба особлива. Наприклад, зрозуміло є позиція уряду щодо заборони селянам до виконання ними обов'язків по державному замовленню продавати частину врожаю. Та незрозумілим є інше — чому сьогодні тих, хто виконав свої зобов'язання перед державою, від'єднують від джерел електроенергії? А коли селяни кажуть, що у них відсутні гроші, бо їм заборгувала держава, то це до уваги не береться. Якою ж може бути довіра до відомств, уряду і його політики в цьому напрямі?

В черговий раз парламент розраховує на ефективність реалізації програми дій уряду. Чекає і суспільство. Хотілося б, щоб підготовка цього документа не йшла у традиційному руслі. Небезпека ж трафарету залишається, бо, в основному, традиційним залишився склад робочої групи для підготовки Програми. Туди знову увійшла значна частина тих, хто розробляв і більшість попередніх програм «дій», «заходів», «ринкових реформ» та «ринкових перетворень». Здається, за п'ять років в Україні склалася своєрідна група «розробників ринкових програм», «архітекторів реформ». Змінюються президенти, склади парламенту, прем'єри і кабінети міністрів, а ці люди незмінні. А з тим залишається і певна економічна політика, а якщо точніше, то відсутність економічної політики в інтересах України.

Але навіть в умовах відсутності такої політики, поглиблення економічної кризи Верховній Раді, всупереч окремим войовничим політикам і деяким надто запопадливим «реформаторам», все ж вдалося зберегти державу від розбрату, від зведення рахунків, від постійно провокованого деякими силами соціального вибуху. Саме Верховна Рада прийняла радикальні рішення при штучному загостренні кримського питання, забезпечувала, може, й недостатню, але помітну соціальну підтримку і захист малозабезпечених людей, виявляла постійну увагу до питань заробітної плати, проблем вугільної, аграрної та інших галузей. Саме Верховна Рада своєю конструктивною більшістю відхиляла прийняті виконавчою владою документи, зокрема про підвищення цін на енергетичні ресурси, на комунальні та інші послуги, добиваючись введення завчасно механізму захисту інтересів низькооплачуваних категорій населення.

Стабілізуюча роль Верховної Ради ще більше проявлятиметься у ближчі роки, коли матеріальна диференціація суспільства, вихід на політичну арену тих, хто, користуючись ситуацією, неправедно нажив свій капітал, буде супроводжуватися у **широких масштабах** та на різних рівнях спробами поєднати власність і владу, а часто — кримінал і владу. (Змушений повторити про небезпеку такого поєднання, бо наявність власності і влади в руках **кожного** — це закономірний наслідок соціалізації суспільства, за що боролися багато світлих історичних постатей за останні століття. Тут мову веду не про «кожного», бо байкам про «рівний старт» уже давно ніхто не вірить. Йдеться про єдність влади і **власності окремих**. А це — **принципово інша справа**). Досвід парламенту нинішнього скликання у боротьбі з такими намірами буде показовим і для пошуку методів та аргументів боротьби, і для роз'яснення найширшій громадськості суті очікуваної небезпеки, так, щоб засвоєні людьми уроки поставили на шляху криміналізації влади свідомість людей. Ще зовсім недавно така потреба скоріше здавалася гіпотетичною, але суспільні процеси розвиваються стрімко, потреба стає **нагальною**. З огляду на суть майбутньої держави Україна, **можливо, тепер і не має важливішого завдання**.

> ***ОТЖЕ, внесок парламенту у процес державотворення помітний. Протягом років Верховна Рада України працювала над формуванням моделі державної влади, створенням законодавчої основи її здійснення. Нею запроваджено в Україні пост президента, в стадії законодавчого визначення знаходиться роль і місце Кабінету міністрів в системі органів влади, сформовано модель організації влади на місцях.***

Державотворча і стабілізуюча роль Верховної Ради України постійно позначалась на зниженні соціальної та політичної напруги в суспільстві, а тісний її зв'язок з виборцями сприяв потрібній теж місії — нехай вона не з розряду високої політики, але суспільству необхідна — місія соціально-політичного громовідводу.

Звичайно, процес державотворення йшов би швидше при наявності розвинутої політичної системи, одним із важливих елементів якої є політичні партії. На сьогодні в Україні існує близько сорока партій різної спрямованості. Більшість з них —нечисленна, не має серйозного впливу на політичне життя України. Політичні цілі і програми їх часом настільки близькі, що можна навіть дивуватися різнобою їх назв.

Ще досить помітні прагнення деяких політичних сил законсервувати або романтизувати різні періоди нашого суперечливого минулого, є сили, які ще не мають чіткої уяви про майбутнє України і тому працюють в режимі кон'юнктурного маятника —

(Закінчення на 4-й стор.).

БУДЕННІ РОЗДУМИ НАПЕРЕДОДНІ СВЯТА

(Початок на 1—3-й стор.).

то туди, то сюди... Взагалі, для більшості партій невирішеним навіть у теорії залишається питання про місце і дії партії у сучасній політичній системі. Брак такого досвіду вироджує одні політичні організації у примітивну екстрему, інші — у не менш примітивну видимість політичної діяльності, коли група людей замикається у колі власних внутрішніх реальних і надуманих проблем. Так є, є тому і пояснення, але мова про інше. Не рахуватися з усіма політичними утвореннями, недооцінювати роль кожного з них було б глибокою помилкою. В той самий час є партії з солідними намірами, з реальними програмами і вони відбивають інтереси досить широких верств населення. Я не сумніваюся, що в близькому майбутньому політичний спектр у суспільстві і парламенті теж дещо звузиться, зблизиться до центру, і будівництво незалежної, справді демократичної України буде в перших рядках програм та практичних діях усіх політичних сил, що існують у державі. Досвід зарубіжних країн свідчить, що врешті-решт суспільство приходить до оптимальної кількості політичних формувань. Цей досвід також показує, що наявність багатопартійності є серйозним чинником демократії у формуванні органів державної влади та її здійснення.

ТАК, не прості і роки, і уроки українського парламентаризму. Проблем не зменшується, але до їх розв'язання нам сьогодні підходити значно легше.

ЗАКОНОДАВЧІ рішення Верховної Ради України переконливо доводять, що вона спроможна розв'язувати складні завдання, які висуває перед нею життя.

Глибоко вірю, що ми не збочимо з цього шляху, який сповідує співтовариство високорозвинених цивілізованих країн, не зіб'ємося ні на державну анархію, ні на манівці одноосібного правління монарха, імператора або диктатора будь-якого гатунку, не віддамо на поталу корумпованим кланам і організованій злочинності права і свободи людини та гідні умови її життя. Мине час, спливе пінява, а чистий і прозорий правовий простір демократичної держави з соціально орієнтованою політикою і економікою залишиться. Хочу, щоб так було, переконаний, що так буде.

Скільки б не лунали нині голоси про те, завдяки кому і чому була прийнята Конституція України, хто переміг у конституційному процесі і коли очікувати реваншу, знаю напевно —виграла держава Україна, виграв народ, гору взяв здоровий глузд і розуміння необхідності компромісу всім складом Верховної Ради. А охочих до чергових конфліктів і баталій в Україні ще довго вистачатиме. Бо є політика, є політики і є політичні організації. А є пародія на все те — своєрідні політичні кліщі. Користі від них ніякої, хоч крові поп'ють з держави і народу досить, та себе не забудуть.

Коли сьогодні знову розкручується пропагандистське колесо поділу депутатів на праведних і грішних, на «чистих» і «нечистих», то можу сказати одне — добре, що поступово відходять у минуле часи одностайного схвалення, масових звернень до владних осіб з підтримкою їхньої геніальної політики, вимогами покарати тих, хто дозволяє собі свободу думки і слова, вільно виражає свої погляди і переконання. Край існуванню «кривих дзеркал» і покликана покласти Конституція України. Обставини і особливості її прийняття ще раз наштовхують на роздуми про рівень розвинутості нашої молодої держави і її владних структур, про зроблені в минулому помилки і пропоновані нині шляхи їх виправлення.

У людському суспільстві, у кожній сфері його буття є основа і її похідні. Для організованого життя суспільства і держави такою основою виступає Конституція, Основний Закон, значення якого відбите вже в самій назві.

Тож які висновки можна зробити, аналізуючи недавній конституційний процес і події, пов'язані з прийняттям Конституції?

По-перше, конституційний процес, особливо на його останній, вирішальній стадії, проходив під знаком гострої політичної (і, на жаль, не завжди цивілізованої) боротьби, штучно створеного протистояння. Неминучі в таких умовах недоліки Конституції потребуватимуть виняткової зосередженості під час розробки органічних законів, які компенсуватимуть вади в правовому просторі;



24 серпня 1991 року. Біля Верховної Ради України.

по-друге, найвищий законодавчий орган держави діяв у суворій відповідності з Регламентом, принципово не відступаючи від його норм. Тобто прийняття нової Конституції в тому вигляді, який вона має, здійснено на законних підставах з дотриманням усіх процедур; вона має найвищий рівень легітимності порівняно з усіма попередніми актами Верховної Ради;

по-третє, Верховна Рада всупереч злостивцям і скептикам продемонструвала спроможність успішно вирішувати будь-які, навіть найскладніші, питання законотворчого характеру. Тим самим доведено, що парламентаризм в Україні — явище не випадкове, а покликане до життя суспільством і глибоко сприйняте ним.

Фактом прийняття саме такої, а не іншої Конституції (скажімо, того варіанта, який був запропонований Конституційною комісією і надто наполегливо проштовхувався певними колами) Верховна Рада підтвердила загальновідому власне істину, що саме парламент, в тому числі й український, є запорукою демократії в суспільстві. Не хочу, аби це розуміли як натяк на щось чи на когось. Тут інше — об'єктивна закономірність. Адже всім ходом історії і в усі часи засвідчено: будь-яка одноосібна влада веде до авторитаризму, а авторитаризм — до диктатури. Парламент же, де зібрано різноманітні і різноспрямовані політичні сили, від такої загрози застрахований. Тому він є гарантом демократії і повинен мати ефективні важелі для збереження рівноваги між різними гілками влади.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ процес в цілому і, особливо, заключна його процедура — прийняття Конституції, показали: на основі спільного пошуку прийнятного для більшості варіанта, на основі консенсусу між парламентаріями (а також між представниками різних гілок влади, між центром і регіонами, між лідерами партій і рухів) в українському суспільстві викристалізовуються і зміцнюються основи нового соціального устрою. Його пріоритетом є конкретна людина, її право на різнобічне політичне, економічне і духовне виявлення своєї індивідуальності без ущемлення індивідуальності інших.

У суспільстві з неусталеною політичною структурою надзвичайно важливо знайти компромісний варіант Конституції, який би, крім головних функцій, виконував ще одну, — сприяв гармонізації стосунків між групами, верствами, класами, формуванню зрілого громадянського суспільства, відстоюючи притому інтереси більшості громадян. Власне, Конституція і пишеться для держави і громадян. Вона — механізм реалізації людьми своїх прав і повноважень в рамках своєї держави.

Віддзеркалення пріоритетного статусу прав людини вже в першому розділі Основного Закону —«Загальні засади» — має, на мою думку, закласти основу політичної, економічної та духовної стабільності України.

Розділ «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина», майже 50 статей якого гарантують громадянину України можливості дійсно людського життя, ставлять його попереду будь-яких інших чинників нашого буття. Це — принципова відміна нового Основного Закону від усіх попередніх наших Конституцій, в яких перевага віддавалася загальнодержавним інтересам, а держава стояла над людиною.

На мою думку, саме цей розділ, суть якого —держава для людини, а не навпаки, написаний найбільш повно та сильно. Реалізація його положень (пам'ятаймо, що норми нової Конституції є нормами прямої дії) визначатиме нову якість життя і всіх нас, і наших дітей та онуків.

Чи рівнозначно і так само беззаперечно сильно виписані інші розділи і статті Основного Закону? Тут треба відверто констатувати: на жаль, ні.

Скажімо, як розрізняються і в якій мірі співпадають, накладаються одне на одне положення про те, що до повноважень Верховної Ради належить «визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики» (ст.85), Президент «здійснює керівництво зовнішньополітичною діяльністю держави» (ст.106), а Кабінет міністрів «забезпечує... здійснення внутрішньої і зовнішньої політики держави» (ст.116). Це питання зовсім не теоретичного, а суто практичного значення, і невизначеність тут недопустима. Тим паче у державі з парламентсько-президентською формою правління.

Чи візьмемо підлеглість «силових» міністрів. У якій частині вони підлягають Президенту як головнокомандувачу і в якій — Кабінету міністрів, оскільки входять до його складу?

А ТРАКТУВАННЯ проблем здійснення державної влади і самоврядування на місцях? Саме на цьому грунті вже виникли конфлікти в Києві, Одесі, і боюсь, що це лише перші «ластівки» зловживання владою і порушення законів.

Коли Л. Косаківський був головою Київської міськадміністрації, він не згадував про міську раду, як синоніми розуміючи слова «мер» і «голова адміністрації». Після звільнення його з посади керівника виконавчої структури змінилися і синоніми. Тепер уже «мер» і «голова ради» набули рівноцінного самостійного змісту. Можна по-різному оцінювати метаморфози співвідношень між цими посадами та позицію щодо них Л. Косаківського. На докір йому можна згадати найактивнішу його позицію щодо підготовки «вертикалі влади» в Конституційній угоді, намагання відсторонити представницькі органи від влади. Характерно, що саме він та інший ретельний прибічник «вертикалі» М. Мельник з Вінниці першими на собі і відчули, що це таке. Іншими словами, суб'єктивізація влади (як її вада) одержала ще одне практичне підтвердження. Проте це не означає, що через призму владного місця ми щораз повинні бачити відповідну людину, даючи цьому місцю оцінку, залежно від того, хто його займає. Організація влади повинна бути такою, щоб функції тієї чи іншої посадової особи не змінювалися від того, ким вона є особисто.

Авторитет і стабільність влади тоді лише можуть проявитися, коли конструкція і функції влади будуть незалежними від персонального складу її чинників. Це не заперечує принципу «кадри вирішують все», але «все» не повинно охоплювати механізм влади. Він має регулюватися *винятково законом.*

Тому облишимо усі згадані метаморфози і подивимося на київську ситуацію з позиції Конституції і Закону (та зважаючи на те, що вона своєрідно показова). Подивимося і дотримаємося відповідних положень законодавства. Л. Косаківський — голова міськради, її виконкому, обраний населенням міста. Він має право на цю посаду до березня 1998 року. Інше — не передбачене законодавством. Якщо всі ми (Президент, Верховна Рада, Генпрокуратура) поважаємо Закон, — то питання вичерпується само собою. Не поважати — не маємо права.

А зміни персоналій можливі. Тільки це не юридичний бік справи...

Повторюю, деякі питання в Конституції, на жаль, викладені не настільки чітко, щоб не допустити ніяких відхилень від закону. Дати їх вірне тлумачення (хоча це буде, я гадаю, супроводжуватися певним політичним тертям) — справа першочергової ваги. І щоб довести її до логічного кінця, необхідне бажання всіх, хто здійснює владу сьогодні.

Окрім витлумачення тих чи інших положень, є й ще одна невідкладна справа, яка повністю відноситься до сфери законодавчої влади. А саме — підготовка нових, згадуваних уже органічних законів і приведення чинного законодавства у відповідність з Конституцією.

Верховна Рада вже на шостій сесії, окрім внесення змін до Регламенту, вирішення питань, у яких, за Конституцією, задіяно парламент, роботи над Державним бюджетом на 1997 рік та низкою законів з економічних проблем, в тому числі податкових, має прийняти закони, необхідність яких випливає з нової Конституції. Це закони про Конституційний суд, Кабінет міністрів України, про Раду Національної безпеки і оборони, про місцеву державну адміністрацію, про Вищу Раду юстиції, про партії, про профспілки тощо. Це також пакет законів так званого парламентського права, зокрема, про закони та законотворчу діяльність, про парламентський контроль, про комітети Верховної Ради, про режим роботи парламенту тощо. Майже до 30 нині чинних законів належить негайно внести зміни і доповнення, аби привести їх у відповідність з Конституцією і водночас відкрити шлях до реалізації її норм.

БЕЗ СУМНІВУ, нинішня Конституція України, її суть, зміст, техніко-юридичне оформлення в цілому відповідають світовим стандартам конституційного будівництва, але ж хочеться не тільки відповідності, а й повної досконалості.

Одначе будемо реалістами і принципово визнаємо: іншої, кращої Конституції ні сьогодні, ні у найближчому майбутньому Україна мати не може. Тим-то нині важливо не так мріяти про щось нездійсненне, а тим більш шукати якісь недоробки чи невідповідності в Основному Законі, як виконувати його. Чітко й однозначно витлумачити усі його статті й норми — справа Конституційного суду, а до його формування — Верховної Ради.

Нині у парламентаріїв пора відпусток. Але в комітетах йде підготовка документів. Близько 150 законопроектів вже готові до розгляду. Відповідно до Конституції, Верховна Рада готується розпочати роботу шостої сесії в перший вівторок вересня. І готується зробити це у новій якості. Час оцінок минає. Наближається час дій.

Олександр МОРОЗ,
Голова Верховної Ради України.

«Кожен народ має право на свою спадщину»

Україна й Німеччина останнім часом активізують співробітництво, будуючи справді дружні партнерські відносини. На початку вересня до Києва прибуде з візитом Федеральний канцлер Німеччини Гельмут Коль. Програмою переговорів передбачено розгляд не тільки економічних і політичних питань, а й перспектив культурних зв'язків. Про одну з найвідчутніших проблем у цій сфері — повернення культурних цінностей — «ГУ» розповів Надзвичайний і Повноважний Посол України в Німеччині Юрій КОСТЕНКО.



— Проблема реституції (повернення) культурних цінностей розглядається вже протягом кількох років. Німці вважають це питання надзвичайно важливим. В Україні свого часу було утворено Національну комісію при Кабінеті міністрів, яка проводить переговори з німецькою стороною. Ми разом шукаємо прийнятне для обох сторін рішення. На мою думку, надзвичайно важливі в цій кропіткій роботі взаєморозуміння і готовність до компромісу. До речі, деякі мистецькі твори вже повернуто до музеїв України й Німеччини. Загалом же проблема реституції — справа не одного місяця й не одного року. Це тривалий процес. Ситуація ускладнюється відсутністю в Україні відповідної юридичної бази та механізмів реалізації процесу повернення незаконно переміщених творів мистецтва. Їх потрібно ще розробляти. Іншою проблемою є психологічний фактор. Щоб люди усвідомили всю важливість цієї справи, необхідно організовувати публічні акції взаємної передачі культурних цінностей.

Під час візиту до України Федерального канцлера Гельмута Коля наша держава має намір передати німецьким музеям колекцію незаконно вивезених у роки другої світової війни культурних цінностей. Німецька сторона теж готова передати Україні 173 книжки, більша частина яких колись належала бібліотеці київського митрополита Флавіана, ікону та скіфське дзеркало.

Щоправда, є певні труднощі, адже ніхто не може задати точної відповіді на запитання: де саме, які і скільки переміщених культурних цінностей перебуває на території наших країн? Часто немає навіть списків речей, що зникли з наших музеїв. А з'ясувати, де тепер перебуває та чи інша картина, дуже важко. Тут не обійтися без багаторічної кропіткої роботи експертів.

По закінченні війни вивозили з території Німеччини не лише цінності, награбовані фашистами на окупованих територіях, а й колекції німецьких музеїв. Робилося це — принаймні, за офіційною версією — для того, щоб пізніше з'ясувати, чи не забрано щось із цих творів мистецтва з радянських музеїв. Пізніше перебування культурних цінностей у музеях і сховищах республік СРСР виправдовували так званою теорією відшкодування величезних культурних втрат Радянського Союзу за час Великої Вітчизняної війни.

Частково німецькі цінності — близько 1,6 млн. творів мистецтва — колишній НДР повернув Микита Хрущов у другій половині 50-х років. Тоді Дрезденській галереї було передано всесвітньо відомий Пергамський вівтар. Це стало своєрідною платою з боку СРСР за позицію керівництва НДР щодо відомих подій в Угорщині.

Узагалі проблема реституції — це болісний процес, у який втягнуто багато держав. Переважна більшість з них підходить до справи виважено і мудро, керуючися тим принципом, що кожен народ має право на свою культурну спадщину. Сподіватимемося, що рано чи пізно твори мистецтва, які є надбанням усього людства, після довгих мандрівок по світу повернуться до своїх справжніх власників.

Поки Чорнобиль не гряне...

Найближчим часом у Росії може статися кілька атомних аварій. Про це заявив секретар Ради Національної безпеки РФ, радник російського Президента з питань національної безпеки Олександр Лебідь.

За його словами, 123 підводні човни з недемонтованими ядерними реакторами, які виведені із бойового складу Військово-Морського флоту Росії, досі не утилізовані. Загалом з бойового чергування в Росії знято 148 таких підводних човнів, а до 2000 року планowано вивести з дії ще 10. Оскільки їх було збудовано 32—37 років тому, то ядерні реактори човнів уже сьогодні перебувають у небезпечно аварійному стані, підкреслив Олександр Лебідь. Росія не має можливості утилізувати ці реактори, оскільки спеціальні російські сховища радіоактивних відходів заповнені майже вщерть. Із наступного року місця у сховищах не залишиться зовсім, а держави СНД, до яких Росія зверталася по допомогу, категорично відмовляються брати на зберігання російські ядерні відходи.

Становище ускладнюється тим, що з державного бюджету РФ для ліквідації ядерних реакторів на підводних човнах виділено лише 8 відсотків передбаченого фінансування. «Сьогодні ми не можемо знайти 530 мільярдів рублів. Завтра будемо шукати десятки трильйонів на ліквідацію наслідків», — звернувся до російського уряду Олександр Лебідь. За словами секретаря Ради безпеки, саме бездіяльність Кабінету міністрів РФ змусила його оприлюднити цю секретну інформацію. Рада безпеки РФ вимагає від уряду негайного перерозподілу бюджетних коштів з урахуванням потреб оборонпрому. Крім того, на думку Олександра Лебедя, слід надати створеному в липні цього року фонду з утилізації озброєнь і військової техніки право займатися комерційною діяльністю. Мова йде про можливість продажу кольорових і коштовних металів, а також матеріалів, які вилучаються внаслідок утилізації військової техніки.

На цьому тему ядерної безпеки РФ не вичерпано, вважає Секретар Ради Національної безпеки. «Добра половина наших атомних станцій — пряма рідня Чорнобильській АЕС», — зазначив Олександр Лебідь. За його словами, технічне обладнання російських АЕС нині застаріло, а про забезпечення безпеки станцій ніхто не дбає. Загальна заборгованість із фінансування АЕС сягає вже 6 трильйонів рублів. Єдиним виходом із такої ситуації Рада безпеки вважає формування у Росії федерального оптового ринку енергії. Це, за словами Олександра Лебедя, сприятиме забезпеченню ядерної безпеки, оскільки держава буде жорстко контролювати діяльність АЕС. Сьогодні ж керівники російських атомних станцій діють на свій розсуд, дбаючи більше про власні інтереси, ніж про безпечну роботу АЕС. Олександр Лебідь, звертаючись до нового складу російського уряду, закликав серйозно поставитися до небезпеки ядерних аварій на території РФ і зробити все, щоб не допустити повторення Чорнобильської трагедії.

Тетяна ЇВЖЕНКО.

Хроніка. Факти. Події

Київ

Не шукайте винуватців у нас

Звинувачення українських громадян в участі у чеченському конфлікті ми розцінюємо як спробу окремих політиків сформувати негативний образ України та її народу. Так начальник управління інформації МЗС України Юрій Сергеєв прокоментував слова командувача внутрішніх військ МВС РФ Анатолія Шкірка, який заявив, посилаючись на місцевих мешканців, що в Грозному діє банда найманців із Західної України чисельністю 20—30 осіб.

«На всі наші офіційні запити з проханням підтвердити конкретними фактами участь українських громадян у найманстві в Чечні російська сторона жодного разу не спромоглася це зробити», — сказав Ю. Сергеєв.

Сеул

«Виключили» з університету

Південнокорейські студенти під тиском поліції почали залишати територію сеульського університету «Єнсе», де протягом тижня не припинялися масові виступи на підтримку ідеї негайного об'єднання Кореї й виведення американських військ з півдня півострова.

Після чергового поліцейського штурму радикально настроєна молодь змушена була залишити навчальні корпуси, один із яких вона навіть погрожувала висадити з допомогою балонів з газом і хімічними речовинами.

Гаага

Серед командирів чимало нерішучих?

Головний прокурор Міжнародного трибуналу в Гаазі Річард Голдстоун піддав різкій критиці командування Сил з виконання угоди (СВУ) в Боснії за те, що воно «не діє рішуче щодо воєнних злочинців, які мають стати перед судом Міжнародного трибуналу». Прокурор висловив «особливий жаль» з приводу того, що «СВУ досі не заарештували лідерів боснійських сербів — Радована Караджича і Ратко Младича».

Лондон

Причина смерті — антрекот

Уперше в ході офіційного розслідування у Великобританії причиною раптової смерті 20-річного британця названо яловичину, заражену губчастою енцефалопатією. Слідчий Джоффрі Берт заявив, що джерелом смертельної недуги став уражений «сказом» шматок м'яса.

Вашингтон

Злочин і покарання

США вже вкотре застосували на практиці антикубинський закон Хелмса—Бертона, що передбачає санкції проти іноземних компаній, які співробітничають із Кубою. Як повідомив офіційний представник держдепартаменту Глін Девіс, «уряд Сполучених Штатів дійшов висновку про те, що мексиканська фірма «Групо Домос» порушила закон Хелмса—Бертона» і проти її працівників можуть бути застосовані санкції.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Алло, Вільнюс!

За давньою традицією

З Литвою, колишнім «радянським зарубіжжям», ми маємо тісні зв'язки ще з часів Великого литовського князівства. Продовженням цього давнього співробітництва стане візит до Вільнюса Президента України Леоніда Кучми. Про підготовку до нього кореспондентові «ГУ» Надії БЕДРИЧУК розповів Надзвичайний і Повноважний Посол України в Литовській Республіці Ростислав БІЛОДІД.

— Відносини між нашими державами дуже теплі. Президент Леонід Кучма (він, до речі, вже відвідував Вільнюс раніше) приїде до Литви у вересні. Передбачається, що обговорюватиметься питання двостороннього співробітництва, а також проблеми європейської безпеки. Крім того, виникла потреба узгодити наші позиції в міжнародних організаціях (зокрема в Раді Європи) та у розв'язанні регіональних і субрегіональних проблем.

Розвивається й економічне співробітництво. Товарообіг торік сягнув 246 мільйонів (за роки падіння виробництва він не зменшився, що вже є досягненням). Але не можна сказати, що ми цим повністю задоволені, адже сподіваємося значно розширити нашу співпрацю. І візит Президента до Литви цьому сприятиме.

Про кого говорять

Чи подарує Америка ювілярові перемогу?

Білл Клінтон — сорок другий президент Сполучених Штатів — учора відзначив своє п'ятдесятиріччя.

У країні, де найзаповітніше бажання усіх дітей стати президентом, майже кожен глава держави уособлює «американську мрію». І Білл Клінтон — не виняток. Його батько загинув у автомобільній катастрофі ще до народження сина, тому виховував Білла дід, який мав бакалійну крамницю. Хто б міг подумати, що хлопчик з небагатої сім'ї вже в 32 роки стане губернатором свого рідного штату Арканзас, на той час наймолодшим губернатором в Америці?

Білл Клінтон переконаний: політик повинен, перш за все, вислуховувати своїх виборців та вміти розмовляти з ними. Символ його Демократичної партії — це осел, який у Сполучених Штатах символізує мудрість. До речі, своєрідний подарунок до п'ятдесятиріччя для Клінтона є скликання в Чікаго національного з'їзду демократів, який пройде з 26 до 29 серпня. Але нині йому потрібна підтримка не лише своєї партії, а й більшості громадян США: осінні президентські вибори наближаються...



На знімку: губернатор штату Арканзас Білл Клінтон (1978 рік).

На ЛЮБИТЕЛІВ кримінальних сюжетів чекає легке розчарування — йдеться лише про газ метан. Але саме він є винуватцем багатьох лих: вибухів, аварій, загибелі людей. І все ж таки, замість «вироку» прийнято й другий рік діє Державна програма пошуку, видобутку та використання метану вугільних родовищ України. Наскільки розважливий такий «слідчий», а точніше дослідницький хід, сподіваємося, пояснять журналістські нотатки, написані після розмови з головним геологом державного геологічного підприємства «Донбасгеологія» Миколою ЖИКАЛЯКОМ.

«Вбивця» з гарним минулим і великим майбутнім



У шахтарських селищах пам'ятають...

Те, що метан — легкодоступне, дешеве паливо, відомо давно. На тонну вугілля в пластах припадає від 10 до 25 кубометрів газу. Ще в 50—60-ті роки на деяких шахтах Донбасу газу вугільних родовищ знайшли практичне застосування. З шахтних вироблень за системою дегазації його подавали на місцеві котельні.

Але щоб розвивати й технічно вдосконалювати видобуток метану, а потім і його використання для побутових потреб, необхідна була зацікавленість загальнодержавного, а не селищного рівня. На жаль, у величезній країні такій «вузькій» галузевій проблемі однієї з республік навіть не надавали значення. Тим більше, що зміцнілий на сибірських родовищах «Газпром» свідомо або несвідомо виключав можливість подальшого вдосконалення власної газової галузі України.

Визнали це за нікому не потрібне витрачання сил і коштів, хоча і те й те успішно «поглинав» Сибір, перетворюючи навіть перспективних добувачів газу (вже в 70-ті роки Україна могла покрити свої потреби) на споживачів.

Вкладати кошти в розробки з видобутку та використання метану ще довгий час вважалося невигідним. Зате з «величезною вигодою» для навколишнього середовища газ із вироблень після відсмоктування викидали просто в атмосферу.

Та й що казати, куди було дівати метан, коли по трубопроводу йшов копійчаний природний газ? Щоправда, аж ніяк не всі могли радіти блакитному дивовогникові. В тому самому Донбасі селища газифікували повільно й важко. Та про це воліли мовчати. Як, утім, і про те, що в США саме способом випереджувальної дегазації вугільних пластів видобувають газу більше, аніж сьогодні споживає наш найпромисловіший район (Дніпропетровська, Донецька, Черкаська області), —більш як 25 млрд. кубометрів на рік.

Порушили питання використання метану, як і видобутку нафти й газу в Україні, геологи. Фахівці Держкомгеології разом з вченими розробили концепцію і положення спеціальної програми. Намічено вже найближчим часом вийти з видобутку на перші мільярди кубометрів. А потенціал великий, причому витрати мінімальні та швидкоокупні. Приклад того —свердловина, пробурена в межах розвіданої ділянки на Лаврентіївській структурі (південний Донбас).

На малому газі з місця не зрушиш?

1992 року через нестачу коштів на розробку геологи передали цю свердловину виробничому об'єднанню «Донецьквугілля». Ті створили комерційну структуру, придбали з допомогою акціонерів компресорну установку. До речі, такі установки випускають у Сумах і коштують вони в чотири рази дешевше за імпортні.

Дослідно-промислове освоєння свердловини почалося 1994 року з метою випереджувальної дегазації шахтних полів та утилізації метану. Утилізацію здійснюють таким чином: до компресорної обладнаної у вигляді автозаправної станції під'їжджають легкові, вантажні автомобілі, автобуси, пересувні газозаправники, завантажують паливо і — вперед! Одна стандартна заправка — 80 кубометрів газу, що майже еквівалентно 80 літрам бензину. А добова продуктивність компресорної установки становить 150—200 заправок.

У грошовому вираженні ефективність переведення автотранспорту з бензину на газ — порядком 162,1 млрд. крб. на рік. Термін окупності всіх витрат з упорядження заправної станції на свердловинах з видобутку так званого малого (для регіональних потреб) газу — лише чотири місяці. Ось і погоджуйся після цього з відомим постулатом, що на малому газі з місця не зрушиш. Ще й як побіжиш!

Згідно з техніко-економічними розрахунками незбитковими будуть свердловини, газ з яких використовується для заправки газобалонних автомобілів при запасах метану в 2—3 млн. кубометрів і дебітах від 2 тис. кубометрів за добу і більше. Виробниче об'єднання «Донецьквугілля» планує перевести на метан сотні місцевих автомобілів. Автозаправні станції будують на свердловинах, що їх бурять за проектом пошуку газових родовищ на газоносних відкладеннях південно-західного Донбасу (Павловський купол).

Газ цей придатний і для постачання різних господарських об'єктів Донецької області. Проектна потужність — 2—4 тисячі кубометрів на добу.

Не загадуючи наперед

«Реабілітацію» метану, можна сказати, розпочато. Створено фонд перспективних щодо цього ділянок. Але величезну вигоду від дегазації шахт і переробки метану видно вже сьогодні на вугільних пластах, що експлуатуються.

По-перше, масив звільняється від небезпечного газу, а по-друге, виникають чималі ресурси екологічно чистого палива. На нього зараз особливі види. Будь-який регіон хотів би з допомогою «малого газу» перевести дихання у вічній гонитві за пальним. Проте, за всіх добрих намірів, успіхів у використанні шахтного метану досягли лише об'єднання «Макіїввугілля» та «Донецьквугілля», за що їх 1995 року було удостоєно держпремії.

Інші й раді були б перейняти їхній досвід, але немає технічної можливості. Довгі роки велася розвідка та видобуток вугілля, а не супутнього метану. Робота з газом потребує іншого підходу. Фахівці вважають, що слід бурити свердловини великого діаметру, використовуючи не «ниткові», а потужні бурові верстати.

У Стрию, на заводі Держкомгеології ще тільки створюють таку самохідну установку. І потрібні будуть чималі кошти, щоб поставити виробництво на потік.

Допомогти тут могли б зацікавлені організації на зразок «Донецьквугілля», частково покриваючи витрати на обладнання прибутком від експлуатації свердловин. Але це залежатиме від розумного оподаткування.

У США справа пішла лише тоді, коли роботи з метану почали розцінювати не як видобуток газу, а винятково як випереджувальну дегазацію. Податкові пільги дали змогу залучити інвестиції, створити гарну матеріально-технічну базу.

У нас ці нюанси поки що не враховано. Механізм виконання програми «Метан» лише розробляється і багато чого ще вирішується спонтанно, виходячи із миттєвої вигоди. Комерсанти-підприємці «в пристібненні» з вугледобувачами турбуються, здебільшого, про те, щоб не випустити свій куш. А геологи безпорадно зітхають про гроші, які «пливуть» у зовсім іншому від загальної мети напрямі. Координація дій украй потрібна, бо метан, окрім усього іншого, — сировина для отримання багатьох цінних продуктів хімічної промисловості: формальдегіду, ацетилену, сірковуглецю, хлороформу, синильної кислоти, сажі. Загалом, цілком варто того, щоб, зневаживши миттєве, серйозно подумати про майбутнє.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

З пошти

ЗАКОН ДЛЯ МАРСІАН І ПРОСТИХ ГРОМАДЯН?

Ні ВДЕНЬ ні вночі злодій не спить. Це аксіома — твердження, яке не потребує доведення. У нашій столиці у приватників щодоби викрадають 10—20 автомобілів. Здебільшого ті, які залишили де попало. Табуни таких авто «пасуться» на тротуарах, вулицях, біля підворіть будинків, у дворах, на «диких» автостоянках. Господарям повертають практично лише один відсоток краденних авто. А скільки нарікань від сусідів по будинку доводиться вислуховувати власникам металевих коней! «Не загазовуй повітря», «Не стукай дверцятами»... Вихід? А вихід в організації автогаражних кооперативів і цивілізованих автостоянок.

Автотранспортний кооператив «Промбудівець» існує з 1980 року. Розташований у Києві, в ошатному місці по вулиці Марини Раскової, 25-а, поблизу станції метро «Лівобережна». Сьогодні вже як страшний сон згадують «вибивання» захаращеного пустиря для розміщення 175 металевих гаражів. Та це все позаду.

Але і життя не стоїть на місці. У 1992 році кооперативу, як-то кажуть, пофортунило. Наш сусід —завод «Укрпластик» — проклав асфальтовану дорогу від своєї території через землі, що належать Мінпромбудові України (нині корпорація «Укрбуд»), до вулиці Марини Раскової. Ми завчасно звернулися до міністерства з клопотанням про дозвіл освоїти прилеглі до дороги земельні ділянки, які впритул підходять і до нашого кооперативу. Тут ми планували встановити ще декілька металевих гаражів. Подали відповідні документи, довідки, розрахунки. Керівництво міністерства погосподарськи і з розумінням підійшло до справи. Тож ми отримали листдозвіл — правда, з умовою, що місце для гаражів мають одержати ветерани праці, учасники ліквідації аварії на ЧАЕС. Для нас такі умови прийнятні.

Однак відтоді минуло три роки, а віз і нині там. Кооператив так і не отримав на руки документа на тимчасове користування земельними ділянками. Від нас, як і від пана Гімалайського з відомої у минулому телепередачі «Кабачок «Тринадцять стільців», вимагали і вимагали різні довідки. Врешті-решт терпець урвався, і ми пішли нормальним цивілізованим шляхом, до якого закликають батьки нації, можновладці, керівники різних рангів. Шляхом, яким користується весь цивілізований світ. Ми звернулися з позовом до суду. У нашій скарзі йшлося про неправомірні дії не лише службових осіб міського управління земельних ресурсів, а й Дніпровської райдержадміністрації.

Відбулося чотири засідання Старокиївського районного суду. І лише з четвертої спроби (оскільки на три попередні засідання відповідачі не з'явилися) скаргу «Промбудівця» було задоволено. Управління земельних ресурсів зобов'язали видати автокооперативу договір на тимчасове закріплення земельних ділянок площею 19124,58 кв. метра. Саме стільки визначило і встановило відповідні межі головне управління «Київгеоінформатика» і ГоловАПУ. Рішення суду від 13 грудня 1995 р. через десять днів вступило в законну силу. Проте документів київські можновладці нам так і не видали. Склалося враження, що вони, грубо кажучи, начхали на рішення суду.

Аж тільки у березні 1996 року Дніпровська райдержадміністрація направила касаційну скаргу, датовану... 22 травня 1996 року, до Київського міського суду.

І знову почалася тяганина...

Нам хочеться від чиновників київського міського і районного рівнів отримати відповідь на запитання: що таке у нашій країні суд і чи зобов'язані державні службовці виконувати його рішення? Для кого писані закони у нашій країні? Для кого встановлені строки оскарження? Невже все це тільки для марсіан і простих громадян, які живуть у нашій країні?

Анатолій ВАСИЛЕНКО,
голова правління автокооперативу «Промбудівець»;
Валерій ПОЛІЩУК, Юрій КОЛОМІЄЦЬ, Борис ТОЛОЧИН, члени правління.

P. S. Коли матеріал уже було підготовлено до друку, керівництву «Промбудівця» нарешті видали документи на користування відведеною земельною ділянкою. Підписав папери новий голова держадміністрації Києва О. Омельченко. Хоч і кажуть, що обіцяного три роки чекають, але рішення суду державні службовці мають виконувати своєчасно. Це ж не обіцянка-цяцянка, а Закон!

Інформація про випуск інвестиційних сертифікатів ЗАТ Інвестиційною компанією «ІТТ-інвест» (Закритий взаємний фонд «ІТТ»)

А. Відомості про інвестиційну компанію

1. Найменування:

— повне: Закрите акціонерне товариство інвестиційна компанія «ІТТ-інвест»;

— скорочене: ІК«ІТТ-інвест».

2. Організаційно-правова форма інвестиційної компанії — закрите акціонерне товариство.

Б. Інвестиційна декларація інвестиційної компанії «ІТТ-інвест» (Закритий взаємний фонд «ІТТ»)

1. Повне найменування, вид: Закритий взаємний фонд «ІТТ» закритого акціонерного товариства «Інвестиційна компанія «ІТТ-інвест», створений на чотири роки.

2. Місцезнаходження: 252057, Київ, вул. Виборзька, 1.

3. Сума, передана на баланс взаємного фонду: облігації внутрішньої державної позики 1996 року (70-й закритий аукціон) кількістю 328 (триста двадцять вісім) штук на загальну суму 3 000 630 000 (три мільярди шістсот тридцять тисяч) карбованців.

4. Мета інвестиційної діяльності:

— забезпечення прибутковості вкладень та приросту вкладених коштів.

5. Предмет інвестиційної діяльності.

Здійснення спільного інвестування в інтересах і за рахунок Засновників та Учасників Фонду шляхом випуску інвестиційних сертифікатів та проведення комерційної діяльності з цінними паперами.

6. Основні напрями діяльності:

—інвестування в цінні папери та придбання нерухомого майна, часток і паїв, що належать державі в майні господарських товариств, у процесі приватизації.

7. Обмеження інвестиційної діяльності.

Взаємний фонд не має права:

— випускати облігації та векселі;

— мати в своїх активах більш як 10 відсотків цінних паперів одного емітента, а у разі придбання цінних паперів за приватизаційні папери мати більш як 25 відсотків цінних паперів одного емітента;

— інвестувати понад 5 відсотків своїх активів у цінні папери одного емітента, крім інвестування в облігації внутрішніх державних позик, казначейські зобов'язання держави та інші цінні папери, одержання доходів за якими гарантоване урядом України;

— тримати в цінних паперах менш як 70 відсотків активів Фонду;

— купувати інвестиційні сертифікати інших інвестиційних фондів та інвестиційних компаній;

— здійснювати представницьку діяльність з приватизаційними паперами;

— брати банківський кредит;

— здійснювати інвестиції в цінні папери, емітентом яких є афілійована особа Фонду;

— видавати майнові гарантії, забезпечені майном Фонду, для третіх осіб, укладати договори застави;

— придбавати цінні папери повних та командитних товариств.

8. Порядок продажу інвестиційних сертифікатів.

Інвестиційні сертифікати Фонду реалізуються за кошти Учасників та приватизаційні папери. Продаж інвестиційних сертифікатів організовує і здійснює інвестиційна компанія «ІТТ-інвест» за адресою: Київ-57, вул. Виборзька, 1.

9. Відомості про випуск інвестиційних сертифікатів.

Інвестиційні сертифікати випускаються для продажу та обміну на приватизаційні папери і підлягають вільному перепродажу та обігу на фондовому ринку.

Інвестиційні сертифікати випускаються тільки на пред'явника на загальну суму 45 000 000 000 (сорок п'ять мільярдів) карбованців.

Всього випускається 900 000 (дев'ятсот тисяч) інвестиційних сертифікатів номінальною вартістю 50 000 (п'ятдесят тисяч) карбованців.

10. Зобов'язання щодо викупу інвестиційних сертифікатів, наслідки невиконання таких зобов'язань.

Викуп інвестиційних сертифікатів здійснюється після закінчення строку діяльності закритого взаємного фонду, з 1 січня по 31 грудня 2000 року, але не раніше закінчення строку використання приватизаційних паперів.

Інвестиційні сертифікати викуповуються за ціною, яка дорівнює вартості чистих активів, але не нижча за номінальну.

11. Комісійні, винагороди та витрати, які можуть виплачуватися за рахунок коштів взаємного фонду.

Формування витрат Фонду здійснюється відповідно до чинного законодавства України з внесенням додатково таких витрат:

— плата за опублікування у встановлені терміни фінансового звіту Фонду;

— виплата винагороди інвестиційному керуючому, річний розмір якої не повинен перевищувати 5 відсотків середньорічної вартості чистих активів Фонду або 10 відсотків, якщо активи Фонду більш як на 50 відсотків сформовано за рахунок приватизаційних паперів;

— сплата державного мита по операціях з інвестиційними сертифікатами;

— оплата послуг Депозитарія Фонду згідно з депозитним договором;

— витрати, пов'язані з нарахуванням і виплатою дивідендів Учасникам і Засновникам Фонду.

За рахунок коштів взаємного фонду сплачуються:

— реклама, інформація в засобах масової інформації;

— випуск інвестиційних сертифікатів, прямі та побічні витрати за їх реалізацією і викуп;

— витрати за договором з аудитором;

— виплати за ведення реєстру Учасників Фонду;

12. Місце, строки та порядок виплати дивідендів.

Учасникам Фонду не гарантовано фіксований розмір дивідендів.

Дивіденди, фактичний розмір яких визначається за результатами діяльності Фонду, сплачуються один раз на рік, з квітня по липень, за місцезнаходженням івенстиційної компанії «ІТТ-інвест»: Київ-57, вул. Виборзька, 1. У разі зміни адреси Фонд зобов'язується повідомити учасників через засоби масової інформації.

Дивіденди можуть виплачуватися за рішеннями Загальних зборів Засновників грошовими коштами, інвестиційними сертифікатами (реінвестиція прибутку) або майном.

Дані про розмір дивідендів, що виплачуються, публікуються у засобах масової інформації.

13. Застереження щодо створення будь-яких спеціальних або резервних фондів.

Спеціальні або резервні фонди взаємним фондом «ІТТ» не створюються.

В. Дані про емісію інвестиційних сертифікатів

1. Сума випуску інвестиційних сертифікатів: випускаються інвестиційні сертифікати на пред'явника кількістю 900 000 (дев'ятсот тисяч) штук номінальною вартістю 50 000 (п'ятдесят тисяч) карбованців на загальну суму 45 000 000 000 (сорок п'ять мільярдів) карбованців.

2. День початку продажу — 19 серпня 1996 року.

3. Запланований курс одного інвестиційного сертифіката на початок продажу — за номінальною вартістю.

4. Максимальна кількість інвестиційних сертифікатів, дозволених для придбання одним інвестором, не обмежується.

5. Обмеження на придбання інвестиційних сертифікатів для окремих категорій юридичних осіб:

Інвестиційні сертифікати не продаються інвестиційним фондам та інвестиційним компаніям.

Г. Перелік і результати попередніх емісій цінних паперів, а також розподіл цінних паперів за видами

1. Інвестиційною компанією «ІТТ-інвест» з метою формування статутного фонду компанії випущено 60 000 (шістдесят тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 50 000 (п'ятдесят тисяч) карбованців на загальну суму 3 000 000 000 (три мільярди) карбованців. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій № 473/1/95 від 9 листопада 1995 року. Усі акції розміщено між Засновниками.

2. Інвестиційною компанією «ІТТ-інвест» з метою збільшення статутного фонду компанії випущено 60 000 (шістдесят тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 50 000 (п'ятдесят тисяч) карбованців на загальну суму 3 000 000 000 (три мільярди) карбованців. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій № 353/1/96 від 15 липня 1996 року. Усі акції розміщено між Засновниками.

3. Інвестиційною компанією «ІТТ-інвест» випущено 900 000 (дев'ятсот тисяч) інвестиційних сертифікатів на пред'явника номінальною вартістю 50 000 (п'ятдесят тисяч) карбованців на загальну суму 45 000 000 000 (сорок п'ять мільярдів карбованців). Свідоцтво про реєстрацію випуску інвестиційних сертифікатів № 349/3/95 від 12 грудня 1995 року.

Д. Відомості про засновників

— Корпорація «АЙТТ ІНТЕРТРЕЙД, ІНК» США, штат Нью-Йорк, сертифікат про реєстрацію 950411000. Частка в статутному фонді — 30 %;

— Товариство з обмеженою відповідальністю фірма «Бук» лтд, ЗКПО 14055269, частка в статутному фонді — 30 %;

— Товариство «Ілта-Київ», поштова адреса: Київ, пров. Шевченка, 12, частка в статутному фонді — 30 %;

— фізичні особи, частка у статутному фонді — 10 %.

Е. Органи управління

Керівник інвестиційної компанії — президент закритого акціонерного товариства ІК «ІТТ-інвест» Драган Андрій Юрійович. Частка в статутному фонді — 5 %.

Директор взаємного фонду — Глинянчук Валерій Іванович.
Частка в статутному фонді — 5 %.

Є. Відомості про інвестиційного керуючого

Закрите акціонерне товариство інвестиційна компанія «ІТТ-інвест». Київ-57, вул. Виборзька, 1.

Свідоцтво про реєстрацію № 23517763 від 3 жовтня 1995 року.

Розрахунковий рахунок 467839 в АКБ «Укоопспілка», МФО 322625.

Дозвіл на здійснення діяльності з випуску й обігу цінних паперів як виняткової діяльності № 822 від 8 грудня 1995 року.

Укладена угода на керування активами з ІФ «Українська індустрія» від 04.01.96 № 1.

Афілійовані особи: Засновники ЗАТ ІК «ІТТ-інвест».

Ж. Відомості про депозитарій

Повне найменування: Акціонерний комерційний банк «Укоопспілка».

Місцезнаходження: 252001, Київ-1, вул. Хрещатик, 7/11.

Номер і дата державної реєстрації: свідоцтво про реєстрацію за № 204 від 25 жовтня 1994 р. видане обласним управлінням НБУ по м. Києву і Київській області. Дозвіл № 33 на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційної компанії від 20 червня 1994 р.

Банківські реквізити: кореспондентський рахунок в НБУ по м. Києву і Київській області 800161529, МФО 322625.

Склад засновників: Укоопспілка та 21 облспоживспілка.

Відомості про інші інвестиційні фонди, з якими укладені депозитарні договори: ЗАТ ІФ «Укоопінвестзовнішторг», ЗАТ ІФ «Укоопінвест Постачмаш», ЗАТ ІФ «Укоопінвест Промторг», ЗАТ ІФ «Укоопінвест Реклама», ІК «Фінасово-виробнича спілка», ЗАТ ІФ «Експортний потенціал».

З. Права власників інвестиційних сертифікатів

— отримувати частину прибутку — дивіденди пропорційно кількості належних інвестиційних сертифікатів;

— передавати в спадщину, дарувати, перепродавати інвестиційні сертифікати згідно з чинним законодавством;

— одержати відповідну частку майна фонду у разі його ліквідації.

І. Відомості про аудитора

Аудиторська фірма ТОВ «М. А. С. — аудит», Київ, вул. Пирогова, 7, к.2. Ліцензія № 000957 від 19 липня 1995 року.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАТ ІНВЕСТИЦІЙНА КОМПАНІЯ «ІТТ-ІНВЕСТ» А. Ю. ДРАГАН.

Арбитражный суд Херсонской области возбудил по заявлению Херсонской облдирекции АКБ «Укрсоцбанка» дела о признании банкротами:

16.07.96 г., № 13/5-Б, спортивный клуб «Таврия», Херсон, ул. Кирова, 3, р/с 3609131 в Херсонской облдирекции АКБ «Укрсоцбанка», МФО 352015;

16.07.96 г., № 14/5-Б, КП «Лелека», Херсон, ул. Черноморская, 34, кв. 25, р/с 2468768 в Херсонской облдирекции АКБ «Укрсоцбанка», МФО 325015;

16.07.96 г., № 15/5-Б, МП СХФ «Азов», Геническ, ул. Ленина, 196, р/с 3609924 в Херсонской облдирекции АКБ «Укрсоцбанка», МФО 325015.

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента публикации по адресу: 325000, Херсон, пр-кт Ушакова, 47, арбитражный суд Херсонской области.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина,34) возбуждено дело о банкротстве № 9-2/8Б общества с ограниченной ответственностью «Артком» (343400, Артемовск Донецкой области, ул. Артема,5, комн.109; р/с 467238 в Артемовском отделении АК Агропромбанка «Украина», МФО 334538).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 1081-9 о признании банкротом МЧП «Мэндри» (334900, Красноперекопск, ул. Спортивная,2).

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд.

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело №1078-9 о признании банкротом МЧП «Новый свет» (334900, Красноперекопск, 10 мкр., д.22, кв.77).

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд.

Арбітражним судом Львівської області порушено справу про визнання банкрутом ТОВ «Кутіз», справа 2/432 від 07.06.96 р., юридична адреса: 290054, Львів, вул. Караджича, 13, кв.37; банківські реквізити: р/р 1467510 в Скнилівській філії АТ ЗУКБ, МФО 325042.

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів та можливих санаторів упродовж місяця з дня публікації цього оголошення за адресою: Львів, вул. Личаківська, 81.

Рада і правління акціонерного комерційного банку «Київ» повідомляють про проведення загальних зборів акціонерів АКБ «Київ». Збори відбудуться 10 жовтня 1996 року о 17.00 за адресою: м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 16-22, 2-й поверх, актовий зал «Київпроекту».

Початок реєстрації акціонерів о 16.30.

Порядок денний

1. Про п'яту емісію акцій АКБ «Київ».
2. Про Статут АКБ «Київ».
3. Організаційні питання:
   а) про Раду банку;
   б) про Правління банку;
   в) затвердження Положень банку.

Телефон для довідок: 221-24-15.

Рада банку.

Правління банку.

У номер

● Запоріжжя

Для ремонту вистачило вихідних

До єдиної енергосистеми України після ремонту було підключено другий енергоблок Запорізької АЕС. Усунути неполадки в парогенераторі № 3 другого контуру без зупинки блоку було неможливо. Зважаючи на напружену ситуацію з частотою в енергосистемі, вирішили здійснити розхолодження реакторної установки у вихідні, щоб на початку нового робочого тижня знов запустити блок-мільйонник. Так і сталося.

Нині три з шести блоків Запорізької атомної забезпечують електроенергією народногосподарський комплекс України. Планові ремонти тривають на першому і четвертому енергоблоках.

● Донецьк

Повернення з-під землі таке болюче

Міжрегіональний центр соціальної адаптації шахтарів організовується в Донецьку силами компанії «Укрвуглереструктуризація» і за фінансової підтримки світового банку та фонду «Відродження». Клієнтами центру стануть гірники шахт, що закриваються. Згідно з рішенням уряду до кінця року в Україні припинять існування 50 шахт, і кількість «гвардійців праці», для яких доля зробити крутий поворот, сягне десятків тисяч. Вони потребуватимуть не тільки вирішення побутових проблем, ретельного медичного обстеження, професійної перекваліфікації, а й певної психологічної підтримки. Центр враховуватиме всі аспекти соціальної адаптації вчорашніх гірників і допоможе їм заново розпочати життя, яке із закриттям підприємства, звісно ж, не закінчується.

Крим чекає інвесторів

У КРИМУ створено Спілку промисловців, підприємців та аграріїв (СППАК), яка є регіональним відділенням УСПП. Підписано договір про координацію спільної діяльності між урядом Автономної Республіки Крим, УСПП і СППАК. Одним із «хрещених батьків» цих реформаторських кроків у структуризації економіки півострова є Володимир ШЕВЙОВ — депутат кримського парламенту, голова Партії економічного відродження Криму. З ним зустрівся наш кореспондент.



—Володимире Іллічу, в чому суть нових організаційних утворень, чи зможуть вони справді вплинути на ситуацію в економіці?

—Вважаю, що саме завдяки створенню цих організаційних структур ми зможемо ефективно допомогти державним органам провести економічні реформи, підтримати малий і середній бізнес. СППАК і її місцеві відділення насамперед мають стати бар'єром на шляху необгрунтованого отримання бюджетних кредитів і пільг підприємствами-банкрутами, безконтрольного надання земельних ділянок. Розподіляючи бюджетні кошти, уряд Криму буде обов'язково консультуватися з нашою спілкою. Адже до її складу входять підприємства — платники податків, і нам не байдуже, куди і як витрачають кошти.

Спільна угода передбачає пошук надійних претендентів на держзамовлення за оптимальними цінами і проведення тендерів. Головна наша мета — контроль за використанням бюджетних коштів, ліквідація корупції і протекціонізму.

—Які, на вашу думку, мають бути пріоритети діяльності народних депутатів Криму на новій сесії?

—Звичайно ж, це виведення економіки республіки з кризи. Ми домовилися, що працюватимемо у цьому напрямі в тісній взаємодії з урядом. Я очолюю Контрольно-ревізійну комісію при уряді Криму і знаю, скільки гарних рішень залишається на папері лише через непорядливість місцевої влади, безвідповідальність чиновників. Чимало бюджетних коштів використовується неправильно, а надходження до бюджету не контролюються. Про які ж соціальні програми можна говорити?

—Мабуть, ще чимало сподівань, особливо на підприємствах, на бюджетні кошти?

—Так, багато хто звик до безмежного бюджету, дотацій і кредитів, які не треба повертати. Але саме через Спілку промисловців і підприємців ми проводимо велику роботу, щоб викорінити споживацькі настрої. Не можна сподіватися на бюджет. Треба шукати інші джерела відродження виробництва, знаходити інвесторів, пропонувати реальні програми випуску конкурентоспроможної продукції. Інакше з глухого кута не вийдемо.

—Цьому напевне може посприяти перший в Україні Міжнародний інвестиційний форум, який пройде у Криму в жовтні цього року?

—Нині ситуація в Криму, як ніколи, сприятлива для розв'язання наболілих соціально-економічних проблем. Вгамувалися політичні пристрасті, ухвалено Конституцію України, а також Закон про іноземні інвестиції в Криму. Зрештою, цьогорічний курортний сезон показав, що Крим знову повертає собі славу улюбленої для мільйонів людей здравниці. Ми очікуємо, що після форуму «Крим-96» інвестиційний клімат на півострові зміниться на краще. Зараз в республіці триває підготовка до нього за участю організаторів — уряду Криму, Українського міжнародного форуму «Київ», незалежних міжнародних експертів, а також Спілки промисловців, підприємців та аграріїв Криму.

Ми розраховуємо на приїзд понад 500 учасників з багатьох розвинених країн світу, представників великих промислових компаній, банків. У рамках форуму буде проведено «круглі столи» за участю представників країн — членів Чорноморського економічного співробітництва. Прийдуть до нас і фахівці Міністерства енергетики США, які проведуть переговори з представниками Держнафтогазпрому України.

—До яких галузей народного господарства ви очікуєте найбільший приплив інвестицій?

—Передусім, це курортно-рекреаційний комплекс, сільське господарство, нафто- і газовидобуток. Сподіваємося також на кооперацію у реструктуризації підприємств військово-промислового комплексу, який займає помітне місце в економіці регіону.

Олексій ЛУК'ЯНЕНКО.

Золота квітка озолотить. За наявності золотих голів

Урожай-96

УКРАЇНА буде з соняшником — такої думки дотримуються у Міністерстві сільського господарства і продовольства. Порівняно з минулим роком, нині на 95 тисяч гектарів розширено посівні площі під цю культуру. Загалом це 2 мільйони 113 тисяч.

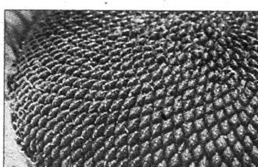
— Господарства свідомо йдуть на розширення площ під соняшник, — розповідає начальник сектора олійних культур Міністерства сільського господарства і продовольства України Михайло Драган. — Адже культура ця — валютна. До того ж за «сонячне насіння» можна і паливно-мастильних матеріалів придбати, і міндобривами розжитися.

Нині Україна займає третє місце у світі за величиною посівних площ та виробництві соняшнику. За статистикою, господарства беруть його по 2,3 мільйона тонн за сезон. Це цілком задовольняє внутрішні потреби і дає змогу експортувати і насіння соняшнику, і олію. Захід із задоволенням забирає наш товарний соняшник, каже М. Драган, хоча для України було б набагато вигідніше торгувати не сировиною, а готовою продукцією.

Досвід багатьох господарств доводить: тепер реально отримувати з одного гектара 30—35 центнерів насіння. Приміром, у КСП «Комунар» Пологівського району Запорізької області минулого року зібрали по 38,6 центнера —найбільший погектарний збір в Україні. І нині, на тлі скромних обласних показників урожайності — 10—11 центнерів з гектара, тут планують зібрати не менше ніж 30. Таким само врожаєм обіцяють порадувати й працівники агрофірми АТ «Родючість» Жовтневого району Миколаївщини. Секрет досить простий — висока культура землеробства.

За прогнозами землеробів, збирання соняшнику цього року розпочнеться не пізніше ніж торік, на початку вересня. Практика доводить, що найкращі результати дає 6—7-денне збирання, але, як не прикро, і досі нерозв'язана проблема із спецтехнікою. Подекуди навантаження на один комбайн удвічі, а то й утричі перевищує визначені норми, а деякі господарства і зовсім не мають агрегатів для збирання. І це при тому, що великі надії вітчизняного сільського господарства пов'язані саме з цією справді «золотою» культурою.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.



На знімках: такий він — наш соняшник; батько й син Гемса на соняшниковому полі сільгосппідрозділу агрофірми АТ «Родючість» Жовтневого району Миколаївської області.

Фото Ю. ВЕНГЕРЕША та Д. ЛАСКІНА.

Спорт

Висока нагорода мерові

Стали історією олімпійські події в Атланті, де наша держава дебютувала в змаганнях такого рівня. Віддано належне героям Олімпіади.

Поряд із спортсменами, які на весь світ прославили нашу державу, її прапор і гімн, Леонід Кучма нагородив групу тренерів, працівників спортивних товариств та держадміністрацій на місцях почесною відзнакою Президента України за вагомі особисті заслуги в розвиткові фізичної культури і спорту, за підготовку і забезпечення участі збірних України в XXVI Олімпійських іграх в Атланті. Серед них — голова Броварської міської ради народних депутатів Олексій Іщенко.

Це — не випадково. Адже Бровари — місто спортивне. Тут міститься училище фізичної культури, сім вихованців якого виступали в Атланті. Місто пишається чудовим басейном, легкоатлетичним манежем, кількома стадіонами, шаховим клубом, дитячо-юнацькою спортшколою, спорткомплексом заводу „порошкової металургії, готелем «Спорт». У Броварах залюбки проводять збори найкращі атлети України. Тут відбуваються національні та міжнародні змагання.

Надія ГРИЦЬКОВА.

На аренах країни і світу

Міні-футбол. У Гельсінкі завершився чемпіонат світу серед студентів. Збірна України (головний тренер Геннадій Лисенчук) стала бронзовим призером. А «золото» виборoли бразильці, які у фінальному матчі виграли у футболістів Росії — 6:5. Наступні місця за трійкою призерів посіли збірні Португалії, Італії, Іспанії, Бельгії та Фінляндії.

Хокей. Київ. Кубок «Пепсі». «Сокіл» (Київ)—збірна Білорусі. 2:3 (0:1, 1:1, 1:1). 0:1 Ложкін, 9, 0:2 Расолько, 36, 1:2 Олецький, 39, 1:3 Салей, 51, 2:3 Гончаренко, 56. ЦСКА (Москва)—«Сибір» (Новосибірськ). 6:2. Завтра у фіналі зустрічатимуться москвичі та білоруські хокеїсти. Третє місце сьогодні розігрують кияни і новосибірці.

***

Сьогодні о 19.00 на полі НСК «Олімпійський» —повторний матч попереднього етапу Ліги чемпіонів «Динамо» (Київ)—«Рапід» (Відень). Це, якраз такий випадок, як у грі «Що, де, коли?»: наші футболісти просять допомоги «у залу». Прийдіть на стадіон і підтримайте улюблену команду!

24 серпня: п'ять років незалежності

Щедра полонська нива

(Початок на 1-й стор.).

У рік подвійного ювілею на краще змінилася ситуація і в промисловості райцентру. За сім місяців підприємства збільшили випуск продукції на 2,2 відсотка. Лідерами стабілізації економіки району стали картонно-паперовий комбінат, хлібозавод та фарфоровий завд, де випущено продукції, відповідно, на 50,7, 25,7 та 11,8 відсотка більше, ніж за відповідний період минулого року.

Відчутні зрушення на Полонщині не тільки у сфері виробництва. За нинішньої фінансової скрути районна адміністрація, яку очолює Володимир Святський, подбала про благоустрій райцентру, реконструйовує вокзал, прокладає газопровід та дороги. Одне слово, веде справу так, як годиться господарям.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

✆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 231112

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311155.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.